

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Algemene Rekenkamer
T.a.v. de heer drs. E. Irrgang
Postbus 20015
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

Datum

Betreft Reactie op focusonderzoek kosten windenergie op zee

Ons kenmerk
DGETM-E2020 / 18241641

Uw kenmerk
18006112 R

Geachte heer Irrgang,

Gezien de belangrijke rol voor windenergie op zee in de verduurzaming van onze energievoorziening, vind ik het goed om te zien dat de Algemene Rekenkamer zich heeft verdiept in de kosten van windenergie op zee. Bijgaand mijn reactie op een aantal punten die genoemd is in uw focusonderzoek.

Kostenreductie

In lijn met eerdere onderzoeken van ECN en Kamerbrieven van mijn voorganger en mij, constateert u dat de afgesproken kostendaling van 40% in 10 jaar voor de bouw, exploitatie en aansluiting van de windparken op zee gehaald wordt, zelfs feitelijk hoger is en u wijst op een structureel karakter. Vanwege de gekozen systematiek geldt hierbij bovendien dat de financiële risico's voor kostenoverschrijdingen bij de marktpartijen liggen.

U maakt de kanttekening dat de echte zekerheid over de kostendaling er pas is als de windparken in gebruik zijn genomen. Gezien de voortgang die de ontwikkelaars van de windparken in Borssele op dit moment maken, ga ik er vanuit dat dit voor deze windparken in 2020 het geval zal zijn.

Kostenvermindering door innovatie?

Ik ben het met u eens dat de kosten van het net op zee zijn verschoven van de eigenaar van het windpark naar TenneT. Tegelijk wil ik toch benadrukken dat er wel degelijk ook sprake is van een kostenbesparing door innovatie in de vorm van standaardisatie, lagere financieringslasten en technische keuzes. Voor de windparken van de routekaart 2023 leidt dit tot een kostendaling voor het net op zee van 2,5 naar 1,5 cent/kWh. Door na de verschuiving telkens de som van de subsidies voor het windpark en het net op zee te nemen, zoals u in uw onderzoek ook doet, is er wat mij betreft geen sprake van een kostenverschuiving door socialisering, zoals beschreven in het Energieakkoord.

Indirecte kosten

In uw onderzoek noemt u op indirecte kosten die mogelijk in de toekomst een rol gaan spelen, zoals kortetermijnbatterijopslag en langetermijnopslagsystemen. Naar mijn mening zijn deze indirecte kosten in het gekozen systeem al onderdeel van de 'kosten' van het windpark. Marktpartijen zullen er bij een tender immers rekening mee houden dat de prijs die zij voor de

stroom krijgen lager is dan de gemiddelde stroomprijs, aangezien zij het grootste deel van hun elektriciteit produceren als het hard waait en er op dat moment veel aanbod van elektriciteit is. Daarmee zijn deze door u genoemde indirecte kosten, via lagere geraamde inkomsten uit de verkoop van stroom, al onderdeel van 'kosten' van windenergie op zee.

Bij de indirecte kosten noemt u ook het uitbreiden van het nationale elektriciteitsnetwerk. Met de routekaart windenergie op zee 2030 (Kamerstuk 33561, nr. 42) zet ik een stap naar de verdere uitbouw van windenergie op zee. Voor de duidelijkheid wil ik opmerken dat de nieuwe windparken die in deze routekaart zijn opgenomen, waar nodig op land worden aangesloten voorbij de congestiegevoelige delen van het hoogspanningsnet. Hiermee is extra uitbreiding van het net op land als gevolg van de windparken die tot 2030 gebouwd worden niet aan de orde.

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat